VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 21 SEPTEMBER 2023

Onderwerp: RV Koers Werklocatiemarkt Haarlemmermeer (deel I Integrale Beschouwing Werklocatiemarkt)

Voorzitter: mw. M. Woolthuis

De leden: dhr. M.L. Beusenberg, dhr. P.J. Boerman, mw. M.K. Denie, mw. N.M. Elfers, mw. M.R. Hogervorst, mw. G.D.W. van 't Hull-Bettink, mw. J.M. Hup, mw. G. Knikker, mw. A.P. Maat, dhr. P.C.I. Meijer, mw. M.C.M. Roos

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouders: mw. M.H. Ruigrok

Insprekers: Geen.

De VOORZITTER: Goedenavond allemaal. Iedereen zit volgens mij op zijn plek of druppelt nog binnen, maar we gaan wel beginnen, want het is 19.00 uur geweest. Welkom bij de bespreking van het raadsvoorstel Koers Werklocatiemarkt Haarlemmermeer deel 1. Er zijn geen insprekers die zich hebben gemeld voor deze sessie. De sessie duurt tot 20.30 uur en in de eerste termijn heeft u allen spreektijd en in de tweede termijn is er ruimte voor vrij debat. Wij zullen zo starten met de eerste termijn en na de eerste termijn zal het college de tijd krijgen om een aantal vragen te beantwoorden. Technische vragen had u vooraf kunnen stellen. Dan ga ik vragen wie ik als eerste het woord mag geven.
Mevrouw Van 't Hull, VVD.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter. We gaan het hebben over de Koers Werklocaties, een nota waar we eigenlijk al een tijdje met smart op wachten. We hebben een tijdje terug ook een Duisenbergmethodeonderzoek gedaan op het gebied van economie en we hebben toen ook aangegeven dat we het daar erg graag met elkaar over willen hebben, eigenlijk in vervolg op een economische visie. We hebben kunnen lezen in deze nota dat daar ook aan gewerkt wordt. Je gaat vanuit je economische visie natuurlijk kijken 'wat voor economie willen we nou eigenlijk? Waar zijn we sterk in? Waar zouden we meer op moeten inzetten? Wat voor vestigingsklimaat past erbij?' En dan dus 'wat voor werklocaties hebben we daarbij nodig?' Volgens mij heb ik in de nota gelezen dat we het ook daadwerkelijk nadat die economische visie er ergens in het vierde kwartaal dit jaar is, ook nog gaan hebben over 'wat betekent dat dan voor de werklocaties?' Dus ik denk dat we op onze wenken bediend worden, maar ik wil dat toch even genoemd hebben.
Waarom is het dan zo belangrijk dat we het er nu over hebben? Er verandert van alles, maar we hebben vooral veel ruimte tekort. We zien graag als VVD ruimte voor onze lokale ondernemers, voor de luchtvaart en de logistiek, voor innovatie en een verbeterde verbinding tussen opleiding en arbeidsmarkt. Dat wordt ook genoemd in de nota, dus dat is hartstikke mooi.
Gezien dat ruimtetekort is het goed dat we met de regio samen kijken 'hoe kunnen we die ruimte dan het beste inzetten? Waar kunnen we de bedrijventerreinen plaatsen en wat voor bedrijventerreinen kunnen we het beste waar doen?' Zodat we het niet dubbel doen, maar ook niet tekort doen? Dus die regionale samenwerking willen wij graag benadrukken. En natuurlijk wordt in de nota ook genoemd dat we graag inzetten op functiemenging, verdichting en meervoudig ruimtegebruik.
Nu hebben we als raad een heel mooie motie met zijn allen aangenomen: de motie Ruimte met ruimte.

We hebben het er al vaker over gehad. We hebben kunnen zien dat er nu zelfs een stukje website voor is ingericht, zodat ondernemers aanvragen kunnen doen. Eerder hebben we vernomen dat er een pilot is opgestart naar aanleiding van deze motie. Die pilot zal plaatsvinden in Beukenhorst-Oost en daar is zelfs een inspiratiesessie voor georganiseerd. Nu zien wij dat het geldig is voor de hele gemeente. Dat is natuurlijk hartstikke mooi, alleen hebben we daar nog wel wat vragen bij. Want in bestaande gebieden zal een aanvullende functie of meervoudig gebruik niet zo makkelijk in te passen zijn als in een nog te ontwikkelen gebied. Maar juist in bestaande gebieden lijkt het alsof deze pilot dan niet van toepassing zou zijn. Dus we vroegen ons af: wat moeten ondernemers doen om daar wel voor in aanmerking te komen? En de strekking van de motie was juist om daar meer ruimte in regelgeving te laten plaatsvinden. Dus hoe is dat dan gerealiseerd?
Over het algemeen wil ik wel even complimenten maken voor het ambtelijk apparaat, want we kunnen echt zien dat er heel goed en grondig is gekeken naar de huidige situatie en ook naar de toekomstige situatie. We kijken ook heel erg uit naar die economische visie. Dat was de inbreng.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, dan is de volgende spreker mevrouw Maat van het CDA.

Mevrouw MAAT: Ja, dank u wel voorzitter. Werklocaties, dat is waar we het vandaag met elkaar over hebben. En dan wel de koers die we willen varen; waar staan we en waar gaan we heen?
Als ik op de Nelson Mandeladreef de snelweg afkom, doet het mij toch wel een beetje zeer. Ik denk dan wel eens 'was ik er al bij als raadslid, toen we deze besluiten namen dat deze blokkendozen hier moesten worden gevestigd?' Want in je beleving zijn ze er gewoon opeens en dan is er vrij weinig wat je nog kunt doen. Dus vandaag staan we weer met de raad aan het begin van nieuwe afspraken: wat gaan we doen? Wat kan? En wat vooral niet?
'Tot 2030 geen nieuwe werklocaties meer', lezen we. We zetten in op kwaliteit, selectiviteit en diversificatie. We gaan inzetten op groen, duurzaamheid en leefbaarheid. We lezen, zoals de VVD net ook al zei, over ruimte met ruimte, waar we het in deze raad al vaker over hebben gehad. We gaan locaties logischer en slimmer benutten. We willen inzetten op flexplekken, om maar een voorbeeld te noemen. Ruimte is schaars, iets wat het CDA al langer roept. We lezen in dit stuk dat dat besef nu is neergedaald. Als het gaat om kwaliteit, qua bedrijf dat we aan willen trekken, vinden we dat wel lastig. Want wat is dan kwaliteit en wie bepaalt dat dan? Grote multinationals zullen altijd sneller aan die vraag kunnen voldoen dan bijvoorbeeld het mkb of start-ups. Een groot bedrijf kan natuurlijk makkelijker leveren op het gebied van groen, energie of een maatschappelijke functie. Dan is de keuze snel gemaakt als we voor kwaliteit willen gaan. Het kan dus, wat het CDA betreft, niet zo zijn dat externe, grote bedrijven dan sneller de voorkeur hebben dan start-ups of kleinere bedrijven. Ook zij moeten hier in Haarlemmermeer de ruimte krijgen.
En wat betreft de mooie ambities hoe die werklocaties eruit moeten zien, daar maken we ons als CDA niet zo druk om, maar over één ding misschien wel des te meer. Dat is maar heel klein woordje: in principe. Want 'in principe gaan we tot 2030 geen nieuwe werklocaties aanwijzen'. Maar wat houdt dat woord dan in? En wanneer is dat dan dus opeens niet meer van kracht? En als je dan even verder leest in de bijlage, blijkt dat we nog 147 hectare gereserveerd hebben voor werklocaties. We lezen dan verder dat dat nodig is voor deze koers, want de vraag is er. Wij vragen ons af: waarom? Waarom kunnen we hier nu niet met elkaar afspreken dat het gewoon genoeg is, dat we niet meer ruimte willen besteden aan nieuwe werklocaties? Want die reserveringen die er liggen, die grond, schudden we niet zo maar uit onze mouw. Nee, die gronden hebben waarschijnlijk op dit moment gewoon de bestemming agrarisch en worden gewoon gepacht door onze boeren hier. Boeren die al in genoeg onzekerheid zitten met onze landelijke uitdagingen, PARK21 en nu eventueel ook nog met reserveringen voor bedrijvigheid. Voorzitter, in de tweede termijn gaan wij graag in gesprek met de collega’s over hoe zij hiertegen aankijken, of we alleen maar opschrijven in beleid dat ruimte schaars is, of dat we hier nu toch echt een keer naar gaan handelen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. U bent ook gelijk door uw spreektijd heen voor de eerste termijn, dan weet u dat. Dan gaan we door naar mevrouw Hogervorst van Forza!

Mevrouw HOGERVORST: Voorzitter, er wordt ons gevraagd om de strategie werklocaties gemeente Haarlemmermeer in te trekken. Daar kan de fractie van Forza! mee instemmen.
Vervolgens wordt ons gevraagd een nieuwe koers te varen, waarbij de focus komt te liggen op kwaliteit, selectiviteit en diversificatie. Met een nieuw te varen koers met betrekking tot de kwaliteit kan Forza! instemmen. Maar bij wat de raad wordt voorgesteld inzake selectiviteit en diversificatie, heeft onze fractie wel wat bedenkingen. Te meer omdat bij Forza! de focus ligt op faciliteren, in plaats van vormgeven van de maatschappij.
Om te beginnen met kwaliteit, voorzitter. Waarom zouden we geen nieuwe ontwikkellocaties aanwijzen tot 2030? Hoezo geeft dat een impuls aan kwaliteit? Willen we dan geen woningbouwontwikkelingen in Hoofddorp-Noord, in het stationsgebied en in Graan voor Visch-Zuid? Hoeven we de bedrijven die daar zitten geen alternatieven aan te bieden? Hoeven bedrijven, die afhankelijk zijn van een postcodegebied, daar niet langer gevestigd te blijven? Als we er kunnen komen door slimmer om te gaan met de ruimte op de huidige locaties, prima. Maar we zien geen toegevoegde waarde in het op slot gooien van de mogelijkheden tot het aanwijzen van nieuwe ontwikkellocaties. Deze zin zouden we graag uit het raadsvoorstel schrappen. We zijn benieuwd hoe de rest van de raad hierover denkt.
En hoe zit dat in Nieuw-Vennep waar bedrijven om plaats te maken voor woningbouw op het Pionier-Bolsterrein moeten verhuizen? Mag ik de wethouder eraan herinneren, dat deze raad naar aanleiding van de sessie op locatie in Nieuw-Vennep de motie Prettige verplaatsing heeft aangenomen? Het was in april van dit jaar, dus ik hoop dat de wethouder dat nog niet is vergeten en het college wellicht heeft besloten om de bestemming van het door de OVHZ genoemde kavel op businesspark Nieuw-Vennep-Zuid niet te wijzigen naar een voor de lokale bedrijven geschikte bestemming.
Dan diversificatie. De fractie van Forza! meent inmiddels te weten dat binnen onze ambtelijke organisatie richtinggevende documenten niet zelden erg letterlijk worden genomen. Wij durven het wel aan dat waar de raad instemt met een focus op sectoren, die binnen de organisatie uitgelegd gaat worden als 'uitsluitend deze sectoren'. En daarom zou ik graag met de collega's in de tweede termijn het gesprek aan willen gaan over wat we hier absoluut niet willen en de uitkomst daarvan in een amendement verwerken. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Hogervorst. Dan is nu het woord aan mevrouw Roos van FVD.

Mevrouw ROOS: Dank u voorzitter. Alle stukken gelezen hebbende, wordt dan gevraagd aan ons om een koers te geven, om eigenlijk sturing aan te geven. Een sturing aan iets waar volgens ons heel weinig te sturen is. De markt is de markt en wat kunnen wij hier eigenlijk dan nog in betekenen? Er komen een aantal focuspunten langs en de focuspunten zouden komen uit een onderzoek van de Erasmus Universiteit. Het onderzoek wordt niet gedeeld, dus ik weet helemaal niet wat het onderzoek is. Het zouden voorlopige conclusies zijn. Het is jammer dat we daar dan verder ook niets meer mee kunnen. Ik zou het hele stuk wel willen lezen.
Dan wordt er gezegd 'ruimte met ruimte maken'. Wat natuurlijk heel mooi is, maar je gaat natuurlijk naar die, zoals het nu blijkt, niet naar nieuw te ontwikkelen locaties, dus je zit aan de vaste locaties vast. Ik bent zelf bij zo'n onderdeel van de pilot geweest. Er was een gesprek met de ondernemers. Die gaven aan 'ik heb een idee, ik wil wel muzikanten gebruik laten maken van de locatie als ik er niet ben'. Dan merk ik dus dat er met geluid allerlei problemen zijn in zo'n pand want vaak is het zo'n verzamelgebouw, dus er zitten er natuurlijk meer, dus dat is al een probleem. Dan zegt iemand 'nou goed, weet je, ik wil er eigenlijk wel uit en laten we maar allemaal woningen maken'. Dan blijken er ook allemaal haken en

ogen te zijn. Dus dat ruimte voor ruimte is een heel leuk initiatief. Het is leuk als je ergens een pandje hebt waar misschien inderdaad tweedehands kleding verkocht kan worden of zo. Maar het echte gebruik komt, denk ik niet goed van de grond. Dus ik ben heel benieuwd naar die pilot en of er al iets over te zeggen is.
Dan het volgende. Ik heb een paar vraagjes. Hoogstaand bedrijvigheid? Ik weet niet hoe ik dat moet zien. En dan wordt er ook nog eens een keer gesproken over het relevante voorzieningsniveau. Een relevant voorzieningsniveau, volgens mij moeten we daar altijd al aan voldoen, dus ik vraag me af hoe het college dat ziet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is de volgende spreker mevrouw Knikker van D66.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel voorzitter. Kort en krachtig, we vinden het een goed stuk.
We zullen dus ook instemmen met deze nieuwe koers die zich richt op kwaliteit, selectiviteit en diversificatie. We zien hiermee dan ook dat we een belangrijke bouwsteen hebben als het gaat over die economische koers waar we aan werken. Het is een integrale beschouwing, we hebben alles goed in kaart gebracht. En dat zien we ook terug in de strekking van het stuk. Niet alles kan en niet alles kan ook meer tegelijk. We gaan selectiever worden en in principe dus geen nieuwe ontwikkellocaties tot 2030. Zodat we de komende jaren juist in kunnen zetten op die kwaliteit, verdichten en de kwaliteit van de bestaande locaties een impuls kunnen geven.
Hopelijk doet het ook iets met de leegstand waar we natuurlijk in Haarlemmermeer nog wel steeds mee te maken hebben. We zien in het stuk ook veel aandacht voor het goed afstemmen met onze regionale partners. We zijn er ook blij om dat we alles goed met de regio proberen op te lossen. En het is realistisch wat ons betreft, want we hebben natuurlijk een grote spin-off van alles wat met de luchthaven te maken heeft. Maar om die economie veelzijdiger, stabieler en aantrekkelijker te maken, is diversificatie natuurlijk het sleutelwoord. Zodat we minder gevoelig zijn voor die conjunctuur rond die luchthaven.
Functiemenging. Ik heb er al een aantal collega's over gehoord, voorzitter. Het sturen op meervoudig ruimtegebruik. Ik hoor ook graag van het college hoe het daarmee gaat. We lezen in het stuk ook over de ontwikkeling van een nieuwe digitale omgeving voor ondernemers. Wij vroegen ons af, wat is de status daarvan en gaan we op dat platform ook dat soort dingen met elkaar delen? Dus de best practices van initiatieven waar het wel is gelukt om bijvoorbeeld meervoudig ruimtegebruik toe te staan, zodat die ondernemers ook van elkaar kunnen leren? Zit daar een rol in voor ons als gemeente? Ik ben wel heel benieuwd hoe het college daartegen aankijkt.
Ten slotte voorzitter, we zijn ook blij dat we lezen in het stuk dat we het belangrijk vinden dat naast een positieve economische bijdrage, we ook gaan kijken naar die maatschappelijke bijdrage van de bedrijvigheid in Haarlemmermeer. En daarbij denken we aan functies voor omwonenden, een bijdrage aan de energievoorziening in de buurt of door groen en water. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we dat nu ook zo expliciet met elkaar vastleggen. En in dat kader zijn we ook wel benieuwd hoe het college kijkt naar de ontwikkelmogelijkheden – die komt misschien wel in een uitwerking – van een zogenaamde PED, een positive energy district. Dat zijn bedrijventerreinen die niet alleen energieneutraal zijn, maar energieleverend worden. In Groningen hebben we daar hele mooie voorbeelden van gezien tijdens het VNG-congres. Maar kunnen we dat soort gebieden ook aanwijzen in Haarlemmermeer? Kunnen we daar een soort van pilot mee doen? Voor de Valley wordt natuurlijk een heel nieuwe strategie bedacht, maar we willen hem wel graag meegeven omdat hier misschien ook mooie kansen zitten voor Haarlemmermeer als het gaat over die circulaire economie.
Tot slot, voorzitter, wij zijn dus blij met deze koers en zien ook uit naar de verdere uitwerking van het document.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Knikker. Mevrouw Elfers, HAP, aan u het woord.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. De naam van de koers is al meerdere keren genoemd. Net als de drie pijlers, kwaliteit, selectiviteit en diversificatie. En wat betreft de eerste twee, kwaliteit en selectiviteit, voorzitter, wil de fractie van HAP extra aandacht vragen voor de lokale ondernemers. Wij missen nadrukkelijke aandacht voor lokale bedrijvigheid in deze koers, en dat terwijl het nadrukkelijke belang van het faciliteren van lokale bedrijvigheid in dit stuk genoemd wordt naar aanleiding van het debat op 22 juni jl.
Voorzitter, een aantal weken voor het zomerreces werd ik benaderd door een groep van vijftien lokale ondernemers. Zij hadden een superidee op een van de ontwikkellocaties en liepen van de ene muur naar de andere. Daar waar iets 200 meter verder op locatie X wel mag, mag op datzelfde bedrijventerrein iets niet. En dat 200 meter uit elkaar en wel door één zinnetje in het bestemmingsplan. En met het oog op de schaarse ruimte is het eeuwig zonde dat dit initiatief dus strandt op een zinnetje uit dat bestemmingsplan. En op dit moment staat het pand ook nog steeds leeg. Een gemiste kans als het gaat om kwaliteit toevoegen en hier had ook een mooie win-winsituatie kunnen ontstaan. Want het wordt raadsbreed gedeeld, regelmatig gezegd: maak ruimte met ruimte.
Hoe kunnen we ervoor zorgen, dat lokale ondernemers, die in onze polder moeten wijken voor verschillende ambities en doelstellingen een voorrangspositie krijgen? Wij vroegen ons ook af in dat kader, wat de status is van de mkb-agenda.
En voorzitter, dan pijler 3, diversificatie. U heeft het de fractie van HAP de afgelopen jaren regelmatig horen zeggen, mijn collega van D66 heeft het ook aangehaald, we moeten als gemeente minder afhankelijk worden van Schiphol en meer inzetten op diversiteit om economisch sterker en weerbaarder te worden. De koers richt zich nu op vijf sectoren die niet direct met de luchthaven verbonden zijn. Dank hiervoor.
Voorzitter, de Food & Agri is geen sector in dit stuk. En dat terwijl deze lokale ondernemers, de pioniers van Haarlemmermeer, nog steeds grootgrondgebruikers zijn. Daarnaast is de voedselproductie constant onderhevig aan innovatie en van essentieel belang. Kunt u aangeven waarom dit niet opgenomen is in een van de sectoren? HAP overweegt hierop in ieder geval een amendement.
En dan voorzitter, als we de vijf sectoren lezen en om ons heen kijken, dan zien wij deze al ruimschoots in onze polder. In het stuk wordt dat ook bevestigd, want vanuit de economische koers Haarlemmermeer wordt er al ingezet op deze sectoren, omdat deze sectoren relatief hard gegroeid zijn in de achterliggende jaren. Mede omdat hier vanuit acquisitie in de regio al op in wordt gespeeld of omdat het de sectoren zijn die zelf inspelen op belangrijke transities. En voorzitter, dat klinkt als achteromkijken met een beetje hulp vanuit de regio en vanuit de sectoren zelf. Terwijl deze koers juist aangeeft dat we als gemeente met deze koers juist bezig zijn met vooruitkijken naar ontwikkelingen voor de korte en de lange termijn.
De fractie van HAP maakt zich daarom ook wel een beetje zorgen, want voorzitter, onder andere binnen de specialistische zakelijke dienstverlening zien we ontwikkelingen van stagnatie en achteruitgang, bijvoorbeeld op het gebied van belastingen. Er gaan op dit moment meer bedrijven Nederland uit, dan dat er binnenkomen, omdat de belastingvoordelen niet meer zo zijn als die vroeger waren. De groei die deze sector in het verleden heeft gehad, is er dus niet meer. Dit zal wellicht op lange/middellange termijn invloed hebben op onze koers. De fractie van HAP hoort graag van de portefeuillehouder hoe zij in deze koers rekening houdt met negatieve invloeden binnen de sectoren.
Resumé voorzitter. Met deze koers moeten we wat HAP betreft als gemeente inspelen op alle grote opgaven en uitdagingen die in de wereld spelen en waar wij als gemeente effect van merken. Van vraagstukken op het gebied…

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, u krijgt op de valreep nog een interruptie van de heer Beusenberg.

Mijnheer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter, via u. Ik hoorde mevrouw Elfers wat zeggen, ten eerste over Schiphol. Dat zou het beste minder moeten groeien of we zouden minder afhankelijk moeten zijn

van Schiphol. Dat is één. En ten tweede hoorde ik u zeggen 'door de belasting gaan de bedrijven weg'. Maar wat denkt u dat u aan het doen bent als u een situatie schept waar u constant Schiphol maar als de kwaaie pier beschrijft. Kijk, als de vliegtuigen schoner worden en stiller, wat maakt het dan uit dat Schiphol op het niveau blijft zoals het nu is? Daar zou ik graag een antwoord op willen.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, misschien is het handiger om iets korter te zijn met uw vraag want dit gaat ook van uw spreektijd af. Dan weet u dat. Mevrouw Elfers, heeft u een antwoord op deze vraag?

Mevrouw ELFERS: Ja, dat heb ik zeker en daar geef ik ook graag antwoord op, mijnheer Beusenberg. U zegt hier dat ik zeg dat Schiphol moet krimpen, maar die uitspraak heb ik niet gedaan. Ik heb aangegeven dat wij als partij al meerdere jaren aangegeven hebben dat het verstandig is als gemeente om, als je economisch sterker wilt worden en weerbaarder, je financiële pijlers en je financiën of de inkomsten vanuit bedrijvigheid niet alleen vanuit Schiphol te hebben. Die sectoren zijn nu ook opgenomen en daarvoor heb ik mijn dank daarvoor uitgesproken. En dat zijn vijf sectoren, zoals in het stuk vermeld staat. Schiphol wordt niet als sector an sich in dat rijtje meegenomen. Er wordt wel onder dat rijtje aangegeven dat Schiphol een zesde sector is en dat is uiteraard prima. Want het levert zeker bedrijvigheid en is dus ook onderdeel van onze economie. Alleen op één paard wedden… Ik denk dat u het met ons eens bent dat dat niet altijd verstandig is en daarom zijn wij blij dat er vijf sectoren extra toegevoegd zijn aan deze koers.
En dan belastingen en bedrijven, die link…

De VOORZITTER: Wilt u ook afronden? U heeft nog tien seconden.

Mevrouw ELFERS: Ja, ik had nog een halve zin, dus die wil ik graag uitspreken. Ik zal even overnieuw beginnen.
Met deze koers moeten we, wat HAP betreft, als gemeente inspelen op alle grote opgaven en uitdagingen die in de wereld spelen en waar wij als gemeente effecten van merken. Van vraagstukken op het gebied van klimaat, tot gemeentelijke financiële weerbaarheid, van ondernemers inspireren en ondersteunen, tot werkgelegenheid en van huisvesten, tot voeden van inwoners. Wij kijken ook uit naar deel 2 van deze koers, de ruimtelijke economische uitwerking. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Elfers. Ook u bent door uw spreektijd heen voor deze eerste termijn. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Hup van de ChristenUnie-SGP.

Mevrouw HUP: Dank u wel voorzitter. Ook wij zijn blij met de nieuwe koers. Het inzetten op die pijlers, kwaliteit, selectiviteit en diversificatie lijkt ons ook een goed uitgangspunt. Dus wat ons betreft, kan die oude worden ingetrokken aangezien deze nieuwe koers beter past bij de huidige tijd. We vinden namelijk ook dat een koersdocument sowieso om de vier jaar moet worden gewijzigd. Dat draagt bij aan het verbeteren van een ambitie. Of je kunt misschien bijsturen, zodat je misschien meerdere transities kunt doorvoeren in een bestaand gebied bij een bepaalde opgave.
Maar ja, welke koers is dan nu in dit geval het best? En wat komt misschien op termijn nog naar ons toe? Of waar moeten we ons op herbezinnen? Het is in ieder geval wel zo dat wij sinds 2000 binnen Haarlemmermeer economisch en demografisch sterk zijn blijven groeien. Op dit moment behoort de gemeente economisch gezien tot de top 5 van Nederland met meer dan 100.000 werkzame personen. En het is misschien op de dag van vandaag wel meer.
Dat neemt niet weg dat wij dan echt moeten gaan kijken naar 'hoe kunnen wij ons als gemeente gaan ontwikkelen. Hoe kunnen we toekomstbestendige werklocaties binnen de MRA dan gaan faciliteren?' Maar ja, aan de andere kant wordt de ruimte steeds schaarser, dus hoe voorzien we dan weer in de

behoefte van die werkzame personen op den duur? Als je bijvoorbeeld nu kijkt naar die gemengde, bereikbare, leefbare, duurzame en groene werklocaties, met een relevant voorzieningsniveau, die maatschappelijk bijdragen, dan denk ik misschien persoonlijk aan het gebouw van NMCX, dat kennen we allemaal, een voormalige sportzaal. Of misschien C-Bèta, een voormalig agrarisch pand. Het zijn mooie, nieuwe, innovatieve plekken. Dus meebewegen, meegaan met je tijd en ook multifunctioneel zijn binnen die gemeentegrenzen.
Maar waar gaat die gemeentebehoefte dan uiteindelijk in de toekomst ook naar uit? Wat onze fractie betreft, is het bestaand hergebruiken een goed uitgangspunt. Dus een bestaand gebied verdichten en daarmee efficiënter en intensiever ruimtegebruik stimuleren, is wat ons betreft een heel goed streven. En ik wilde er ook even op komen dat wij ook minder afhankelijk willen worden van Schiphol. We hebben gezien in COVID-tijd dat we toch een beetje onderaan het lijstje kwamen met bedrijvigheid. Nu staan we weer een beetje bovenaan. Maar als je kijkt naar die farma, is dat mooi op papier, maar als je daar als gemeente zelf achteraan gaat – voorzitter ik ga afronden – wie gaat het dan doen? Want we maken ons daar een beetje druk over. Ambtenaren hebben al tijd tekort. Er komen dan misschien weer van die grote dozen, zoals het CDA al zei, distributiecentra. Waar hebben we het dan concreet over als we farma naar ons toe willen halen?

De VOORZITTER: Mevrouw Hup, u bent echt door uw spreektijd heen op dit moment. Dan ga ik naar de volgende spreker. Mijnheer Boerman, GroenLinks.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter. Ik zal ook even kijken, ik heb een aantal dingen opgeschreven. Wat mevrouw Roos zei, viel me op net, namelijk, 'de markt is de markt'. Wij kunnen alleen maar faciliteren. Wij kunnen daar weinig op sturen. Maar als het gaat om de ruimte in onze gemeente, dan zijn wij als overheid eerst aangewezenen. En volgens mij gaat het vanavond om werklocaties, maar het gaat in de eerste plaats om ruimte. Hoe verdelen we de ruimte? En dan heb ik al velen horen zeggen 'die ruimte is schaars' en we moeten daar dus ook veel zuiniger mee omgaan.
De vraag is: zit dat nou in dat stuk? En ik heb dat aan de ene kant wel gezien want we worden selectiever, er staat iets over op inzetten op kwaliteit. Dat is natuurlijk mooi maar the proof of the pudding is natuurlijk in the eating. Hoe gaan we dat dan meten? Hoe gaan we dat dan vaststellen? Wat gaan we dan niet meer doen? We hadden bijvoorbeeld ook de vraag: doen we dan bijvoorbeeld ook een ethische toets als het gaat om kwaliteit? Zou dan bijvoorbeeld een Hikvision, waar we hier vaker over gesproken hebben, met deze nieuwe koers hier nog wel kans hebben gehad? Als het aan ons zou liggen, zou dat niet het geval zijn. En betekent dit nu ook echt dat we een rem zetten op warehouses en andere platte dozen en andere ruimte-intensieve economie, want daar gaat het om. Maar volgens mij was dat ook duidelijk in de MRA-sessie vorige week. Het gaat niet alleen om minder energie gebruiken.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman, ik zocht naar de punt, maar die kwam nog niet. U krijgt een interruptie van mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ja dank u wel voorzitter. Meer een verduidelijkende vraag, ik heb andere mensen hier nog niet heel erg over horen spreken, maar zoals ik in mijn inbreng aangaf, had ik een beetje moeite met de volgorde. Want ik denk 'we moeten eerst die economische koers hebben, dan kunnen we het hebben over wat voor vestigingsklimaat erbij hoort en dan de werklocaties'. En ik hoor de heer Boerman eigenlijk zich datzelfde afvragen, hoe gaat het dan allemaal plaats hebben? Waar maken we nou echt een keuze en wanneer is die ruimte dan anders? Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman?

De heer BOERMAN: Ja, ik keek even naar boven omdat ik erover na aan het denken was. Ja, daar ben

ik het wel mee eens denk ik. Want nu zijn we al ruimte aan het indelen zonder dat we weten waaraan en dat is eigenlijk jammer, ja. Dus ja, maar de vraag is dan: wat zouden we daar dan weer mee moeten willen? Dat is dan de volgende vraag natuurlijk. Misschien kunnen we het daar in de tweede termijn over hebben.
Er zijn nogal wat olifanten in de kamer, ook als het gaat om deze visie. Eentje is ook al genoemd door het CDA. Er wordt aan de ene kant gezegd 'we gaan geen nieuwe ruimte uitgeven', maar aan de andere kant staat nog ruim 100 hectare in de visie, ook als het gaat om Schiphol Trade Park en we zouden daarover graag willen weten 'gaat het daar ook echt om een koerswijziging zoals we hier met zijn allen heel graag willen?' Betekent dit ook bijvoorbeeld dat we de ruimte gaan erkennen van de UNESCO-grenzen rond de Geniedijk, wat de provincie graag wil, maar waar wij in het verleden, of waar het college in het verleden anders over dacht. Maar waar wij van zeggen 'misschien is dat wel een goed idee, juist ook als we het gaan hebben over de vraag hoe we nu de ruimte in deze polder leefbaar kunnen houden'. Ik schreef ook al op 'in de strijd om de vierkante meter moeten we op zoek naar meer ruimte-extensieve bedrijvigheid'. En dat is in deze polder moeilijk, maar dat zal wel echt de opgave zijn, waarbij opgemerkt wordt dat juist luchtvaart, en ook alles wat daarmee samenhangt, enorm ruimte-intensief is en het dus heel goed zou zijn om daar wat vanaf te mogen stappen.
Als op een na laatste opmerking wil ik iets zeggen over SADC. We horen de geluiden in Nieuw-Vennep en we lezen het nu eigenlijk weer. Lokale bedrijven, lokale ondernemers hebben vaak het gevoel dat ze geen kant op kunnen en met name SADC speelt daar een rol in. Ja, ik heb nog twee zinnen. Omdat ze het gevoel hebben dat SADC de laatste beschikbare ruimte al verdeeld heeft. En dan wil ik nogmaals het pleidooi herhalen om binnenkort als raad nogmaals te spreken over wie dan de voorrang heeft als het gaat om de ruimteclaims. Laat ik het daarbij houden, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boerman, ook u bent door uw spreektijd heen voor de eerste termijn.

De heer BOERMAN: Ja er is weinig ruimte, ik zei het al.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik even kijken, we hebben nog drie gegadigden. Mijnheer Beusenberg, SRH.

De heer BEUSENBERG: Ik ben zo klaar voorzitter. Ook de fractie van SRH heeft dit raadsvoorstel aandachtig gelezen en ik hink eigenlijk op verschillende pootjes. Aan de ene kant vindt SRH dat er aan de vraag vanuit de markt moet worden voldaan en aan de andere kant, en met name over Schiphol, denk ik 'Schiphol zit nu eenmaal in onze gemeente en is groot aanwezig en is de grootste motor qua werk.' Ik vind dat je daar op een heel voorzichtige manier mee om moet gaan. Je hoeft Schiphol niet overal 'ja' op te beantwoorden, maar ga ze niet dwars zitten, want het zou een ramp betekenen als Schiphol zou besluiten 'we gaan naar het buitenland', bij wijze van spreken. Wij willen Schiphol niet uit onze gemeente hebben en als er gewerkt wordt aan schone vliegtuigen, stillere vliegtuigen, wat staat er dan in de weg om Schiphol te bedienen met extra ruimte en bedrijvigheid?

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ja, ik hoor de heer Beusenberg spreken over Schiphol en we moeten daar vooral de ruimte aan laten. Zoals ik het heb gelezen in het stuk zetten we juist in op Schiphol en op luchtvaart en logistiek en hebben we daarnaast nog andere sectoren benoemd. Dus misschien kunnen we de wethouder nog even vragen te bevestigen dat luchtvaart zeker een plek heeft in deze koers.

De heer BEUSENBERG: Dat is ook een vraag van mij dan. Voor de rest denk ik dat het een heel

verstandig raadsvoorstel is en wij zullen ook instemmen met dit raadsvoorstel. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Beusenberg, dan kijk ik even naar mijn rechterkant. Mijnheer Meijer, BVNL.

De heer MEIJER: Ja, dank u voorzitter. Het is een interessant voorstel, maar wat ik een beetje mis en waar ik ook niemand over hoor is het volgende. Als je nu een rondje rijdt door de polder en zie je bij heel veel bedrijven en ondernemers, die geven het zelf aan, dat ze niet aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Er staan gewoon massale aggregaten bij kantoorgebouwen de hele dag te draaien – meestal op diesel – om die bedrijven van energie te voorzien. Dus ik denk dat dat een veel groter probleem is. Ik ben het wel eens dat de ruimte schaars is. Maar ik denk dat we daar eens over na moeten denken, hoe we dat eens gaan oplossen. Misschien moeten we een kerncentrale bouwen op de schaarse ruimte die we nog hebben. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Meijer. Als laatste het woord aan mevrouw Denie van de PvdA.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter. Er is eigenlijk al een heleboel gezegd en laat ik vooropstellen dat het in eerste instantie best een goed stuk lijkt. Bedrijven die wij hier willen binnenhalen die toch wel bijdragen aan brede welvaart. Er stond ook letterlijk in dat de bedrijven die zich vestigen een maatschappelijke bijdrage moeten leveren en door meervoudig ruimtegebruik ook een dubbele functie hebben, maar wij vroegen ons dan toch af: wat is die maatschappelijke bijdrage die die grotere bedrijven leveren als er geen plek is voor onze lokale ondernemer?
Er staat ook letterlijk in het stuk dat het college een gelijk speelveld voor iedereen wil en dat er geen precedent is voor lokale bedrijven. De PvdA is echt van mening dat we ongelijk moeten investeren voor gelijke kansen, juist als het gaat om die lokale ondernemer. En ik hoor dan ook graag van de wethouder hoe zij hierover denkt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Denie. Dan heb ik iedereen gehad. Voor de notulen vermeld ik dat EEN Haarlemmermeer en GEZOND Haarlemmermeer niet aanwezig zijn. Ik heb een aantal vragen gehoord en ik geef het woord aan mevrouw Ruigrok namens het college.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel voorzitter en dank raad voor de bijdragen. Om maar even te beginnen met waar mevrouw Van 't Hull het over had en mijnheer Boerman ook 'is dit nu de juiste volgorde waarop we bezig zijn om dit soort beleidsstukken, koerswijzigingen, et cetera aan te pakken?' Eigenlijk is economie natuurlijk altijd work in progress. We zijn gewoon bezig om ons lokale bedrijfsleven te ondersteunen, om te kijken waar nog plek is om bedrijvigheid te plaatsen. Dus we zijn begonnen met deze werklocaties omdat de urgentie daar heel groot was. Er was veel vraag naar ruimte. Ruimte werd steeds schaarser, dus hebben we dat gelijk laten lopen met de onderzoeken die we aan het doen zijn voor die economische koers. Dus die economische koers komt volgens mij in het laatste kwartaal van dit jaar. Dus er valt wel wat te zeggen voor die volgorde. Maar wij voelden die urgentie zo dat we dachten 'we gaan hier in ieder geval al direct mee aan de slag'.
Datzelfde geldt eigenlijk ook voor de motie Ruimte met ruimte en meervoudig ruimtegebruik. Hoe staat het daar nou mee? Daar zijn we eigenlijk ook heel voortvarend mee aan de slag gegaan. Misschien wel een beetje te voortvarend, want we hebben niet altijd even een goed moment opgezocht om u daar goed over te informeren. Want inderdaad dachten we eerst 'laten we dat op Beukenhorst-Oost doen om te kijken hoe dat kan lopen, voor een kleine periode'. Maar nu hadden we eigenlijk heel weinig aanmeldingen, dus we gingen daar wat meer reuring aan geven en zeggen 'wie is daarin geïnteresseerd?' En eigenlijk willen we Haarlemmermeer natuurlijk neerzetten als een gemeente waar heel veel dingen mogelijk zijn. Dit is nadrukkelijk een wens van de raad. Dus we hebben gezegd

'eigenlijk moet dit gewoon in heel Haarlemmermeer mogelijk zijn, mits het wel past in wet- en regelgeving, mits het voldoet aan het Didam-arrest bijvoorbeeld'. Want ik hoor natuurlijk de nadrukkelijke oproep en de motie die ingediend is over de lokale ondernemers op Pionier-Bols. We kunnen niet tegen een ondernemer zeggen 'jij mag hier zitten' en tegen iemand anders 'jij mag daar gaan zitten'. Iedereen moet een gelijk speelveld hebben. Dat geldt ook voor die lokale ondernemer. Maar we gaan wel altijd heel nadrukkelijk op pad samen met die ondernemer. Ik heb laatst nog een bericht van iemand ontvangen die dan zegt 'fijn dat we echt zo gezamenlijk proberen om maatwerk te kiezen – ook in het geval van gelijk speelveld – dat we dus echt met elkaar optrekken om te kijken waar er dan nog ruimte is'.
U noemt de drie pijlers, kwaliteit, selectiviteit en diversificatie. Dat zijn de pijlers die we graag willen voortzetten. Mevrouw Hogervorst heeft daar bijvoorbeeld wel nog bedenkingen over. Dat komt vast in de tweede termijn nog. Voor de rest hoor ik best breed draagvlak daarvoor. Hoe we dat dan precies gaan invullen, is weer dat tweede stuk, dat deel dat nog komt, wat we met u als raad weer gaan invullen en waar we ook het lokale bedrijfsleven weer bij gaan betrekken.
Dat lokale bedrijfsleven is eigenlijk het grootste deel van ons bedrijfsleven want maar 1% van de 18.000 bedrijven die we hebben in Haarlemmermeer is grootbedrijf. Wij doen altijd alsof alles grootbedrijf is, maar 1% is grootbedrijf. Dat voorziet dan wel voor een heel groot deel van de werkgelegenheid, want dat is 40% van de werkgelegenheid, maar 99% is mkb. Ook dat lokaal bedrijfsleven is vaak toeleverancier van de internationale bedrijvigheid. Mijnheer Beusenberg en mevrouw Van 't Hull riepen mij op om nog even te bevestigen dat we zeker aandacht houden voor Schipholgerelateerde bedrijvigheid. Dat doen we ook en dat dat doen we steeds. Dat hebben we gedaan en dat blijven we ook doen.
Maar daarnaast willen we die diversificatie verder invulling geven. En mevrouw Elfers gaf daarbij aan 'let dan op, kijk of je Food & Agri ook daarin mee kan nemen'. Wat we doen, is eigenlijk zeggen 'we scheppen de voorwaarden, we faciliteren en we motiveren'. Maar mevrouw Roos zegt ook al, zo maakbaar is het niet. Als een bedrijf zegt 'boeien, ik kom niet naar Haarlemmermeer', dan komen ze niet. Ik zie allerlei interrupties.

De VOORZITTER: Dank u wel. U krijgt inderdaad een aanvullende vraag van mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Bedoelde u net met de motie die wij hebben ingediend naar aanleiding van ons bezoek aan Nieuw-Vennep dat die eigenlijk niet uitvoerbaar is in verband met het Didam-arrest? Of begrijp ik dat niet helemaal goed?

De VOORZITTER: Ja, antwoord van het college.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel. Nee, dat bedoelde ik niet. Die hebben we juist voortvarend opgepakt. Maar ik bedoel te zeggen dat je niet tegen één bedrijf kunt zeggen 'o, ik ga voor jou wel een plekje zoeken', als gemeente. We zijn geen makelaar als gemeente. Maar we willen wel helpen, maar dan is een beschikbaar stuk, een kavel, voor iedereen beschikbaar. Zo bedoel ik het.

De VOORZITTER: U heeft nog een aantal aanvullende vragen, ik zal het rondje even maken en dan kan mevrouw Ruigrok uw vragen in één keer beantwoorden. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja voorzitter, dank u wel, ik wacht even het volledige betoog van de wethouder af om een verzamel- en wellicht verhelderende vraag te maken, want ik hoor toch wel wat tegenstellingen die ik onder andere lees hier bij 3.5. Dus ik ga even rustig mijn hoofd laten draaien.

De VOORZITTER: Dank u wel. mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ik was eigenlijk ook nog aan het wachten. Ik dacht 'misschien komt het nog terug', maar ik denk het niet. Gezien het verhaal over die motie Ruimte met ruimte. De wethouder gaf aan 'we zijn er echt heel voortvarend mee aan de slag gegaan'. Daar zijn we ook hartstikke blij mee. Alleen is nog een beetje onduidelijk hoe dit nu verdergaat. Ik hoorde ook 'we moeten ons natuurlijk wel houden aan regelgeving', terwijl we met de motie juist hebben beoogd 'ga kijken of er meer ruimte in die regelgeving kan, om meer mogelijk te maken, zodat er geen belemmeringen zijn, of in ieder geval minder'. Daar hoor ik nog even geen antwoord op, in ieder geval niet over hoe dat bekend gaat worden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ja voorzitter, dank. Ik zat met het Didam-arrest, toen dacht ik 'hé, daar heb ik ook een vraag over gesteld als het gaat om SADC'. Misschien komt de wethouder daar nog op terug, want daar gaat het natuurlijk ook om dat ze dan die ruimte hebben, maar als daar lokale ondernemers aankloppen die dan te horen krijgen 'dat is niet voor u, dat is voor andere gerelateerde bedrijven'. Daar wil ik graag antwoord op.
Ik viel ook daarnaast nog over het woordje 'daarnaast', want de wethouder zei 'we geven natuurlijk alle ruimte aan logistieke bedrijven en daarnaast hebben we ook nog vijf nieuwe pijlers'. Ik dacht juist 'we gaan nu net een keuze maken'. Die keuze maken we natuurlijk wel bij de volgende nota, maar die moeten we wel een keer gaan maken. We kunnen niet zeggen 'we doen het één en we doen daarnaast het ander'. Want die ruimte is schaars. We moeten daar een keuze in maken. Ik was juist blij om te lezen dat daar een soort keuze gemaakt zal worden, maar dan zegt u toch weer 'we doen alles'. Dat klinkt heel mooi, maar het kan natuurlijk niet.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik ga naar mevrouw Ruigrok terug voor de beantwoording.

Wethouder RUIGROK: Om dan maar even terug te komen op de motie Ruimte met ruimte. Die wilden we dus inderdaad zo breed mogelijk inzetten. We hebben nu nog een website neergezet om het bedrijfsleven op te roepen. Als u googelt op 'Ruimte met ruimte Haarlemmermeer', komt u daarop terecht. Tot nu toe hebben vijf bedrijven zich daar aangemeld, waarvan er twee zeiden 'wij willen graag permanent gaan wonen op een bedrijventerrein'. Dat kan niet en dat willen we ook niet, want we willen die beperkte schaarse ruimte die we hebben, voor bedrijvigheid inzetten. Twee hebben een gesprek aangevraagd over 'hoe kunnen we verder verkennen wat er wel en niet mogelijk is?' Ik zou ook willen aanraden dat de vijftien ondernemers waar mevrouw Elfers het over had, zich daar aanmelden, want we gaan graag met ze in gesprek. En één, die noemde mevrouw Hup volgens mij, C-Bèta, heeft ook aangegeven 'maar wij hebben prachtige ruimtes, die kunnen ook 's avonds gebruikt worden voor koren of anderszins'. Dus daar zijn we al hartstikke blij mee. Dus op die manier gaan we verder met deze pilot, want we willen ook wel zien hoeveel bedrijven er nu komen met meervoudig ruimtegebruik vragen 'wat kunnen we doen? Waar zit de ruimte in de regelgeving?' Maar ik geef aan dat we natuurlijk geen dingen mogen doen die de wet overtreden. Dus op die manier gaan we er verder mee.

De VOORZITTER: U krijgt nog een vervolgvraag van mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel. Ik eindigde net mijn oproep ook met 'hoe wordt daar dan meer bekendheid aan gegeven?' Misschien zit het hem dan meer in… Het zit hem in dat stukje regelgeving en wat houdt de pilot dan nu nog in? We hebben daar een keer een brief over gekregen als raad, over de vorige pilot. Kunnen we als raad wat meer informatie daarover krijgen, over wat die pilot dan inhoudt, hoe lang de pilot gaat duren en waar wat de uitgangspunten daarvan zijn en wanneer die wel of niet geslaagd is?

De VOORZITTER: Ik ga nog even twee andere vragen ophalen ondertussen, want anders blijven we heen en weer pingpongen. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Ja dank u wel voorzitter. In mijn eerste termijn had ik het over die digitale omgeving voor ondernemers, een soort van ondernemersloket 2.0. U zei net 'we hebben een speciale website opgericht'. Dus mijn vraag is: is dit dan in plaats van dat we dit in zo'n digitale omgeving kunnen doen? Want ik kan me ook voorstellen dat het voor ondernemers als er allemaal dingen apart van elkaar zijn, juist weer verwarrend is. Maar dat als op één plek alle informatie voor ondernemers in Haarlemmermeer staat, dat juist wat logischer is. Dus ik vraag me even af wat de gedachte daarachter is.
En vervolgens vroeg ik me ook nog het volgende af. De gemeente Amsterdam heeft ook een pilot met ruimte met ruimte maken en die heeft daar een soort bedrijf tussen gezet, dat met de ondernemers meekijkt. Is dat ook iets waar wij naar kijken om die ondernemers te helpen, om het verder aan te jagen, zoals mevrouw Van 't Hull ook vroeg?

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Knikker. Als laatste kijk naar mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja voorzitter, dank u wel, als ik zo even naar mijn aantekening kijk, heb ik eigenlijk op geen enkele van mijn vragen antwoord gekregen. Dat vind ik toch wel een beetje jammer. Hartelijk dank mevrouw Ruijgrok, in ieder geval voor de suggestie wat betreft die vijftien ondernemers. Dat ga ik zeker doen. Ik wil daarbij nog meegeven dat de verhurende makelaar eerder ook al andere ondernemers heeft gehad en aan gaf dat het hier binnen de gemeente, door dat ene zinnetje in dat bestemmingsplan, erg lastig werd gemaakt voor die ondernemers. Vandaar dat ik ook in mijn betoog aangaf 'inspireren van ondernemers, en ondersteunen', want dat wordt niet altijd ervaren in het veld, hetzij door een makelaar, hetzij door de ondernemers zelf.
Ik had u nog even gevraagd naar eventuele negatieve invloeden binnen de sectoren en hoe u daar rekening mee houdt in deze koers. Als dat niet hier thuishoort, is dat het antwoord, maar ik heb er nog geen terugkoppeling over teruggekregen.
En u gaf wat aan over de Food & Agrisector en uw beantwoording daar is 'wij scheppen de voorwaarden, maar de bedrijven moeten wel komen'. Dat is een beetje een kip-eiverhaal, wat de fractie van HAP betreft, want als je de sector niet opneemt, weet de sector ook niet dat hij welkom is. De agrariërs zitten hier al voor een groot deel. Dat is door het CDA ook al aangegeven, dus wij stoeien nog steeds met de ambitie om hier toch een amendement over op te nemen. Hoe kijkt u daartegenaan?
Ook de status van de mkb-agenda horen wij graag dus als die vraag beantwoord kan worden, heel graag.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok was nog bezig aan haar lijstje met vragen. Ik geloof dat u er nu nog een aantal bij heeft, dus ik zou graag mevrouw Ruigrok weer het woord willen geven om deze vragen en de rest nog te beantwoorden.

Wethouder RUIGROK: Ja, klopt, dank u wel. Daar was ik inderdaad nog. Ik wil voorstellen, ook richting mevrouw Van 't Hull en de andere vraag over die pilot… We gaan in dat deel 2 nog invullen over die kwaliteit en die selectiviteit. Dus we kunnen daar natuurlijk ook over hoe wij voort zijn gegaan met die pilot zeggen 'laten we daar dan nog verder handen en voeten aan geven'. Want volgens mij gaat het erom wat we ophalen. Ik werd er ongeduldig van dat we zo weinig aanvragen kregen en een van de aanvragen was van een makelaar, mevrouw Elfers, wellicht diezelfde die u ook heeft gesproken, om te kijken 'waar liggen dan mogelijkheden van wat er wel kan?' Dus ik denk dat waar we zo voortvarend aan de slag zijn gegaan om op te halen wat er komt, we nu echt moeten kijken 'wat voor initiatieven zijn er dan en waar lopen die dan tegen regelgeving aan?' Want wellicht is dat helemaal nog niet eens zo

heel ingewikkeld. Dan moeten we gewoon met elkaar aan het aan het werk.
Mevrouw Knikker had het over de digitale omgeving. Er worden twee dingen genoemd in de stukken. Een is 'we gaan een monitor maken'. Dat doen we natuurlijk digitaal. Maar verder zijn we ook bezig met de optimalisatie van ons ondernemersplein en dat moet dan een portal worden waar al dit soort vragen natuurlijk terechtkomen.
En mevrouw Elfers, het is natuurlijk aan u om te zeggen 'ik wil nog een extra focussector daarbij en ik kijk of ik daar draagvlak voor krijg'. We hebben ook prachtige bedrijven op het gebied van verticale landbouw et cetera. Dat is heel mooi.
Ik ga een beetje sneller, want ruimte is schaars, net als mensen, geld en stroom. Mijnheer Meijer had het daarover. We hebben gelukkig allerlei mooie initiatieven, zoals op Schiphol Trade Park, zo'n virtueel stroomnetwerk. Dat wordt ook uitgerold naar De Hoek, maar ook naar de havens in Amsterdam et cetera. Dat is niet overal mogelijk, maar daar moeten we zeker aandacht aan geven. En er is natuurlijk nu een nieuw transformatorstation in aanbouw en er wordt druk gezocht naar een plekje voor een nieuwe. Even kijken hoor, dan hebben we de voorzieningen. Dat gaat over kwaliteit van de omgeving; groen, het lunchrondje dat ik laatst met mevrouw Rommel heb gelopen op een bedrijfsterrein. Dat voegt ook kwaliteit toe aan een bedrijventerrein.
Even kijken of ik nu de verschillende mensen heb beantwoord. Mevrouw Hogervorst zegt slimmer omgaan met ruimte, verdichten en duurzaamheid. Daar gaat ze in de tweede termijn nog op in.
En mevrouw Roos, u noemde dat onderzoek. Ik zag vanmiddag een mailtje langskomen van de griffie dat het onderzoek nog niet uit is, dat wel de voorlopige conclusie meegenomen is, maar dat u dat onderzoek natuurlijk krijgt zodra het uit is.
Mevrouw Knikker vroeg dus naar die digitale omgeving en die PED. Dat lijkt een beetje in lijn te liggen met dat virtuele stroomnetwerk dat we hebben dus gelukkig hebben we veel samenwerking met de regio, zoals u ook aangaf, binnen de MRA. Er komt ook zo'n bedrijventerreinstrategie vanuit de MRA. Wij lopen daar zowaar een keer op vooruit. Dus er kunnen vast zaken ter inspiratie worden meegenomen van bij ons.
De mkb-agenda, mevrouw Elfers, komt komend kwartaal. Volgende maand beginnen we aan dat laatste kwartaal. Ik probeer dat ook te combineren met een optimalisatie van dat ondernemersplein, want ik heb heel veel gesprekken gehad met mkb'ers in de hele gemeente. En ik zie gewoon dat vaak mensen niet weten waar ze terechtkunnen, dat ze door de bomen het bos niet zien en wij dan denken 'ja, maar we hebben een energieloket, ja maar we doen dit!' Maar die ondernemer is aan het ondernemen, dus we moeten het blijkbaar toch iets proactiever aangeven.
Mevrouw Hup had het erover dat we nog steeds in die top 5 staan. Ja, daar zijn we nog steeds hartstikke blij mee. En ze had het over dat we moeten blijven meebewegen, dat die farma natuurlijk een mooi streven is en daar gaan we ook echt al proactief op in, want we hebben daar ook al apart mensen voor die zich met acquisitie bezighouden. Maar dat doen we ook samen met de regio. Dan hoeven we niet ons eigen ambtenarenapparaat daar extra mee te belasten, maar dan werken we samen.
Mijnheer Boerman gaf aan 'we moeten keuzes maken'. Ja, we moeten keuzes maken, maar dat betekent niet dat er geen enkel logistiek bedrijf meer mag komen. Maar misschien moeten ze meerlaags of ondergronds. Dat zou ik dan heel graag willen. Maar goed, dat is nog niet allemaal zo makkelijk, maar op die manier kunnen we wel met elkaar schakelen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok, u heeft nog een aanvullende vraag van mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Ja dank u wel. Het is eigenlijk al een stukje terug, maar daar sloeg ik toch even op aan, toen de wethouder zei 'ik werd een beetje ongeduldig omdat er zo weinig aanvragen binnenkwamen'. Dat vind ik eigenlijk gek, want het afgelopen anderhalf jaar stonden hier meermaals ondernemers die de raad kwamen toespreken over dat ze genoeg ideeën hebben, maar dat de communicatie heel stroef verloopt. Ik hoor van alles over het optimaliseren van processen, maar is de

wethouder het dan met mij eens dat er misschien toch ook beter gekeken moet worden naar hoe het proces überhaupt verloopt?

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Ik ben met mevrouw Denie eens dat altijd alles beter kan, maar ik hoor ook wel ondernemers die bijvoorbeeld graag boven op bedrijfspanden willen wonen en daar heel erg druk mee bezig zijn en vinden dat ze vastlopen. Ja, daar geven wij geen ruimte voor omdat we die schaarse ruimte nu willen ontwikkelen. Dit brengt me trouwens nog een beetje bij mevrouw Maat. Met alles wat we nu hebben gezegd, 'we gaan in principe geen nieuwe ruimte voor bedrijventerreinen toewijzen', is er nog heel veel ruimte. Dus we gaan niet nog meer in nieuw agrarisch gebied kijken 'zou daar ook nog een bedrijventerrein kunnen komen?' Nee, alleen wat we al bedoeld hadden als bedrijventerrein, daar willen we extra verdichten en met elkaar verder ontwikkelen. Dus niet in de vrije ruimte.

De VOORZITTER: Dat roept een aanvullende vraag op van mevrouw Maat. En mijnheer Beusenberg. Ik haal de vragen even een voor een op.

Mevrouw MAAT: Dan wil ik in ieder geval de wethouder bedanken voor het antwoord, maar ik sla er dan wel op aan. Dat zijn 147 hectaren. Dat zijn geen hectaren die nu gewoon braak liggen en waar we niets mee doen. Daar wordt op dit moment iets mee gedaan, dus er ligt een reservering op. In mijn beleving denk ik dat dat op dit moment – onze boeren hebben hier al vaak genoeg ingesproken en we weten dat dat heel veel pachters zijn – gewoon grond van hen is. Dan denk ik, we hebben ook nog woningbouw. Dat moet ook nog op grond. Dan denk ik dat we volgens mij toch hier met elkaar wel kunnen stellen 'dan is het toch wel even genoeg'.

De VOORZITTER: En wat is uw vraag? Bent u dat met mij eens?

Mevrouw MAAT: Ja, bent u dat? Want u zegt 'we hebben heel veel' en ik zeg 'nou, ik weet niet of we dat hebben'. Ja, die reserveringen zijn er, maar willen we dat? Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: Mevrouw Hogervorst, had u een interruptie op mevrouw Maat of een aanvullende vraag richting het college? Oké, dan ga ik eerst naar de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Dat wilde ik aan de wethouder vragen, want u spreekt dan over toekomstige bedrijventerreinen, klopt dat?

De VOORZITTER: Dank u wel, dan zag ik wel mevrouw Van 't Hull die een interruptie had op mevrouw Maat. Dus die gaan we dan nu eerst even ruimte geven.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter, heel fijn. Ik krijg graag ruimte. De inbreng van mevrouw Maat en opnieuw de vraag triggerde mij weer, het is eigenlijk dezelfde vraag die ik had voor de heer Boerman. Ook hier gaat het weer over 'wat voor economie willen we hier in Haarlemmermeer? Wat voor vestigingsklimaat hebben we daarbij nodig? En dus welke werklocaties?' Bent u dat met mij eens, dat we het daar dus nog over moeten hebben? Dan nog vraag richting de wethouder. Klopt het dat wij het hier nog als raad sowieso over gaan hebben met werkateliers, et cetera, zoals met Duisenbergmethode is afgesproken?

De VOORZITTER: Mevrouw Maat, wilt u reageren?

Mevrouw MAAT: Jazeker, als de VVD goed naar mij had geluisterd, dan eindigde ik met 'laten we er in de tweede termijn even over praten'.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik als laatste even de vraag van mevrouw Hogervorst ophalen.

Mevrouw HOGERVORST: Ja, ik was het eens met mevrouw Maat, voorzitter, die zei 'we moeten niet al onze landbouwgrond, of misschien een deel van onze landbouwgrond als bedrijfsterrein gaan inrichten, ook al staat daar misschien een reservering op'. Maar ik heb wel een zorg en daar gaat mijn vraag over. Want we zien natuurlijk ook dat we ook bedrijvengebied innemen om woningbouw te realiseren, net als bij het Pionier-Bolsterrein, in Graan voor Visch, De President en het Stationsgebied. Mijn vraag is dan: hebben we genoeg reserveringen voor bedrijventerreinen om de bedrijven die daar weg moeten en postcodegevoelig zijn, op te vangen?

De VOORZITTER: Ik moet u nog heel even laten wachten, want u houdt mij allen ook wel heel erg scherp. Mijnheer Boerman wil nog reageren op mevrouw Maat.

De heer BOERMAN: Ik wil op de laatste woorden wel een reactie geven, want dat was inderdaad ook precies mijn vraag waar het ging over SADC de ruimte die daarvoor ligt, ook als het gaat om Schiphol Trade Park. Dat gaat over die 147 hectare. Daar zal de keuze moeten worden gemaakt en natuurlijk willen wij daar allemaal lokale ondernemers. Alleen kan het niet vanwege het Didam-arrest. Daar moeten we wel een oplossing voor vinden met elkaar.
Mijn vraag in eerste termijn hangt meteen samen met de vraag van mevrouw Maat was, UNESCO heeft een zone afgesproken rond de Geniedijk. Ook dat is voor een groot deel onderdeel van het gebied dat ook is toegewezen door deze gemeente aan Schiphol Trade Park. De provincie zegt terecht 'houd nou rekening met die ruimte'. Waarom doen wij dat nog niet? Of gaan we dat nu wel doen? Nu we deze koers inzetten?

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boerman. Ik geef even mee dat we nog een halfuurtje hebben en ik heb het gevoel dat u nog wel graag met elkaar in debat wilt. Dus ik hoop dat mevrouw Ruigrok nu al uw vragen verder kan beantwoorden, zodat we daarna doorgaan naar de tweede termijn. Mevrouw Elfers, nog een laatste vraag, zie ik.

Mevrouw ELFERS: Een laatste korte vraag, is mijn conclusie juist en kan dat bevestigd worden door de portefeuillehouder, dat in deze koers geen rekening gehouden wordt met de negatieve invloeden binnen de sectoren? En is dan wellicht deel 3, het monitoringsinstrument de juiste plek voor deze risico's? Ik hoor het graag.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan geef ik nu weer het woord terug aan het college, mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Ja, dan even achterstevoren. Mevrouw Elfers, wij gaan niet zeggen als die markt negatief is, dat wij dan daar de hele strategie op aanpassen. We houden het wel bij in de monitor, maar het is niet zo dat we dan zeggen 'o, dan doen we de zakelijke dienstverlening niet meer'.

De VOORZITTER: U krijgt toch nog een vervolgvraag daarop.

Mevrouw ELFERS: Ja voorzitter, ik snap dat wel vanuit het oogpunt van de portefeuillehouder. Maar we zijn bezig met een koers om economisch weerbaarder en sterker te worden met vijf sectoren waarvan één sector nu al achteruit loopt. En de resultaten waar dit op gebaseerd is, zijn allemaal groei vanuit het verleden. En dan denk ik: als we bezig zijn met een koers als gemeente omdat we weerbaarder en

stabieler willen worden economisch, hoe komt het dan dat we geen rekening houden met negatieve invloeden in die sectoren? Daar kreeg ik geen antwoord op, tweemaal niet. Ik vraag dus of deel 3 het monitoringsinstrument dan de juiste plek is om wel rekening te houden met de risico's. Als ik het goed begrijp, gaan we daar totaal geen rekening mee houden in de koers. Want dat begrijp ik nu uit uw laatste antwoord, maar misschien praten we een beetje langs elkaar heen. Dus graag een verduidelijking.

Wethouder RUIGROK: Ja, wellicht praten we enigszins langs elkaar heen, want over de verdere invulling van 'wat is dan kwaliteit, wat is diversificatie?' – en die diversificatie bestaat nu uit die vijf sectoren – kunnen we het nog met elkaar hebben. Daar gaan we ook die werkateliers over doen. Daar gaan we nog met het bedrijfsleven over praten, dus daar kunt u echt nog op sturen.
Dan hebben we het over de vraag 'hebben we nou veel of weinig ruimte?' Dat ligt er maar aan wie je spreekt. Ik spreek heel veel ondernemers. Die zeggen dat er veel te weinig ruimte is. Er moet naast die reserveringen die er al liggen, dus ook al die hectares op Schiphol Trade Park, nog meer worden ontwikkeld. Daarvan hebben we gezegd 'nee, dat gaan we zeker tot 2030 niet doen'. We gaan ons echt focussen op waar er reservering ligt voor bedrijventerreinen. Daar mag je ook niet wonen, dus dat gaat elkaar dan ook niet bijten. Bij Pionier-Bols et cetera gaan we wel met die bedrijven allemaal in gesprek en kijken we ook of er kavels – ook op Schiphol Trade Park – wellicht te delen zijn met elkaar, of grotere en kleinere bedrijven met elkaar kunnen. Maar dat kunnen we niet individueel doen. Dat moet gewoon dan voor iedereen beschikbaar zijn. En de prijs is daar ook een belangrijke factor in. Dus meer vraag dan aanbod, dus vandaar dat ruimte schaars wordt en dat we daar de keuzes in moeten maken.
Volgens mij was ik er dan toch wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Ruigrok, dan kijk ik even naar de raad of dat klopt. Ik zie nog een vraag van mevrouw Hogervorst? Nee? Een vraag van mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: Ja, een klein dingetje, maar er wordt geloof ik wel vijf of zes keer verwezen naar hoogstaande bedrijvigheid. Hoogstaande bedrijvigheid. Ik heb er hele verwachtingen van, maar ik weet niet precies wat de duiding is.

De VOORZITTER: Dus de vraag: wat is hoogstaande bedrijvigheid?

Wethouder RUIGROK: Dat valt weer onder die noemer kwaliteit en dat gaan we dan verder invullen in dat deel 2; wat verstaan we precies onder kwaliteit? Maar dat heeft te maken met – ik versimpel het altijd maar heel erg – groen van buiten, groen van binnen. Het moet duurzaam zijn. Het moet ook nog een beetje aardig ingepakt zijn. Op die manier versta ik dat eronder.

De VOORZITTER: Voldoende beantwoord?

Mevrouw ROOS: Het is een antwoord zijn, maar we gaan het er zeker nog over hebben wat dan hoogstaand is inderdaad.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan sluit ik hierbij de eerste termijn af. Ik heb in ieder geval twee onderwerpen gehoord voor de tweede termijn en misschien een derde. Ik ga even een rondje doen. Ik heb een onderwerp van mevrouw Maat van het CDA. Wilt u even het onderwerp benoemen dan kunnen we even opschrijven welke onderwerpen we precies hebben.

Mevrouw MAAT: Ja, ik wil het graag hebben over de reservering op dit moment van grond voor eventuele nieuwe werklocaties en de tijd na 2030 met die nieuwe grond of andere grond.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan had ik van mevrouw Hogervorst nog een onderwerp opgeschreven.

Mevrouw HOGERVORST: Ja, klopt. Ik wil het graag hebben over het feit dat we weinig ruimte hebben. En wat willen we dan wel en wat willen we dan niet? En hoe doen we dat met het Didam-arrest? Want dat is toch wel een beetje een zorg, denk ik.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan kijk ik nog even rond. Ik hoorde bij mijnheer Boerman nog een onderwerp?

De heer BOERMAN: Eigenlijk een onderwerp dat bij beide onderwerpen aanhaakt, het is volgens mij allemaal hetzelfde onderwerp: hoe gaan we de ruimte verdelen?

De VOORZITTER: Prima, als dat de twee onderwerpen zijn, vraag ik mevrouw Maat om haar onderwerp als eerste te introduceren.

Mevrouw MAAT: Dank u wel voorzitter. Het laatste antwoord van mevrouw Ruigrok triggerde mij wel. Die reserves van 147 hectare, waarvan wij als CDA zeggen 'moeten we dat überhaupt nog wel willen?', worden dan sowieso tot 2030 ingezet en daarna gaan we dus kijken of we dan nog meer ruimte nodig hebben. Dan kijk ik naar onze Haarlemmermeer en dan kijk ik naar de uitdagingen die we hebben, ook op het gebied van wonen en wat voor lappen grond daar ook nog bij moeten. Dan denk ik wel 'we zeggen in een stuk 'ruimte is schaars, we kunnen niet meer alles', maar weten we wel waar we het over hebben met elkaar, qua hectaren? Ik ben heel erg benieuwd hoe mijn collega's die puzzel dan zien als we het überhaupt over deze 147 reserve hebben. Want ja, die grond hebben we, maar daar worden op dit moment gewoon andere dingen op gedaan die dan dus niet meer kunnen. Daar moeten we ons bewust van zijn. Ik ben dus heel erg benieuwd hoe mijn collega's het zien, hoe we daar dan mee omgaan in deze raad en of dit dan een moment is om dan te zeggen 'nou ja, willen we dat dan wel?'

De VOORZITTER: Ik ga even rondkijken, willen we dat dan wel? Dat is de vraag. Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Volgens mij was dat de vraag niet. De vraag was 'is dit het moment om dat te zeggen?' En volgens mij, als ik namens mijn fractie spreek en als ik namens mezelf spreek, als ik in mijn eigen hart kijk, zeg ik 'nee, dat willen we helemaal niet. Het is echt wel genoeg'. Alleen de vraag is natuurlijk dat het gaat over na 2030. Dan zitten veel van de mensen die hier zitten, ik zelf ook, hier niet meer. Dus de vraag is of dat inderdaad opportuun is, want dan is de wereld van de raad die er dan zit en ik kan me zomaar voorstellen dat die raad het heel vervelend vindt als we nu al alles vastgelegd hebben. Maar als u het nu aan mij vraagt, zeg ik ook, het is meer dan genoeg en ik ben het ook helemaal eens met en UNESCO en de provincie die zeggen 'misschien is het eigenlijk wel een beetje te veel en laten we nou eens zuinig omgaan met het werelderfgoed dat we in onze gemeente hebben'. Dat heb ik ook al in de eerste termijn gezegd. Ik denk dat als… Ik zou zeggen, ik wil niet over mijn graf heen regeren. Ik wil niet verder kijken dan 2030. Maar ik wil er één ding over zeggen. Die dijk ligt er ook nog na 2030 en laten we daar nou zuinig op zijn. En niet alleen tot 2030, maar ook ver daarna.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Ja voorzitter, ik zit even te denken, qua volgordelijkheid. Ik begrijp de vraag die het CDA stelt, maar tegelijkertijd gaan we dit de komende tijd uitwerken. Er komen werkateliers. Er komen nog heel veel gesprekken. En ik zie dit echt als een startpunt van de gesprekken die we hebben. Dus is dit ook helemaal niet het juiste moment om te zeggen 'willen we daar op de langere termijn iets mee?', want er wordt nu een keuze gemaakt dat we selectief zijn. Dat is de koers die we gaan uitwerken. Met

de monitor die we hebben, hebben we straks heel duidelijk zicht op vraag en aanbod en wat we daarmee willen. Dat is iets dat zich gaat ontwikkelen dus ik vind het op dit moment niet de juiste plek om hier met elkaar nu te zeggen 'nee, we zouden eigenlijk niet meer willen uitgeven', want dat kunnen we helemaal niet overzien op dit moment.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik kijk nog even rond of er reacties zijn. Mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ja, zeker een reactie. In Haarlemmermeer is het mogelijk, alleen constateren we nu ook wel met elkaar dat ruimte schaars is. De ruimte is schaars, met inbegrip van wat er nog uit te geven is. Dus nee, ik denk zeker niet dat we kunnen zeggen 'dat doen we niet'. Maar ik ben heel blij dat we niet pas na 2030, maar juist binnenkort gaan kijken 'wat voor economie willen we met elkaar zijn? Wat voor vestigingsklimaat hoort erbij en wat voor werklocaties?' Dus ik ben blij met de toezegging van de wethouder dat we inderdaad met werkateliers met elkaar hieraan gaan puzzelen. En waar kan dat het beste? Dat doen we hier in Haarlemmermeer met de regio. Dan gaan we die puzzel gewoon leggen en dan zullen we ook zien welke puzzelstukjes erbuiten vallen.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja, voorzitter, een reactie en misschien ook wel een kleine conclusie. Zoals ik mijn betoog afsloot, zijn er natuurlijk heel veel grote opgaven en uitdagingen in deze wereld. En op sommige dingen hebben we wel effect… Of we krijgen van alles effecten, maar we kunnen het niet overal nu al dichttimmeren als je niet heel ver in de toekomst kunt kijken. Met deze koers wordt natuurlijk geprobeerd om op de korte en de middellange termijn toch een koers uit te zetten met de schaarse ruimte die we hebben. Want zoals mevrouw Maat terecht zei, er moeten ook woningen komen en helaas, onze gemeentegrenzen kunnen we niet oprekken. Maar naast onze ambities krijgen we natuurlijk ook vanuit het rijk steeds meer taken en zijn er ook opgaven, van klimaat tot woningbouw. Dan is het eigenlijk wel heel vervelend dat je je gemeentegrond, je grenzen niet gewoon kunt oprekken om eigenlijk voor alle sectoren, alle inwoners, alle behoeftes op te lossen. In de regio kun je zeker de samenwerking zoeken. En gelukkig doen we dat. Alleen zal het niet voor iedereen ideaal zijn. Moet je dan nu al verder willen kijken dan 2030? Ik vraag me af of dat nu verstandig is, op dit moment, terwijl we juist heel voorzichtig omgaan, zo wordt hier uitgesproken in deze koers. Dus laten we scherp op dit onderwerp blijven tijdens de werkateliers en alle stukken en momenten die hierna volgen. Dat is onze reactie vanuit HAP.

De VOORZITTER: Dan zag ik ook nog een reactie van mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: Ja, heel flauw, misschien moeten we dan weer eens fuseren. Dan is de gemeentegrens iets groter. Maar vanmiddag hebben we al een beetje kunnen oefenen met het puzzelen. Het Noordzeekanaalgebied, daar hebben we echt letterlijk in de praktijk aan gepuzzeld met elkaar. Ik denk dat dit ook een mooie puzzel is die we kunnen leggen. Wat gaan we nou doen? Ambitieuze plannen maken, is heel leuk, maar die grote visie kan nu, maar misschien ook later als we weten wat er is, wat er kan en wat we willen. Dus ik denk dat ik me heel erg aansluit bij de overkant. Natuurlijk wil ik ook niet dat de boeren straks ineens niet kunnen pachten. Dat lijkt me een beetje gek. We moeten niet weggooien wat we hebben, maar laten we behouden wat ook goed zal zijn voor de toekomst.

De VOORZITTER: Dank u wel. U krijgt een reactie van mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Het is eigenlijk een aanvulling op mevrouw Hup in reactie op mevrouw Elfers, want mevrouw Elfers gaf aan '2030, moeten we wel verder kijken, want er verandert zo veel'. Ik denk dat het juist belangrijk is dat we verder kijken dan 2030, juist vanwege alle opgaven die er zijn, moet je

verder kijken dan de grens van 2030, zodat je niet nu besluiten neemt die andere gevolgen hebben. Dat hebben we inderdaad heel goed kunnen zien vanmiddag bij de informatieve sessie.

De VOORZITTER: U krijgt een reactie van mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter, voordat ik verkeerd begrepen word. Het is natuurlijk heel fijn om verder te kijken dan 2030. Wat ik ermee wilde zeggen, dat heb ik ook in mijn betoog aangegeven, was dat de vijf sectoren waarmee we deze koers nu ingaan, met een bepaalde voorzichtigheid die denk ik goed is vanwege de schaarste van de gronden die we hebben, zijn gekozen gebaseerd op successen vanuit het verleden. Dat maakt een beetje dat ik denk, dat is vanuit sectoren die in het verleden gegroeid zijn. Het zou zo fijn zijn als we in een glazen bol zouden kunnen kijken naar ontwikkelingen na 2030 in sectoren en dat we dan kunnen zeggen 'oké, maar dat betekent dus dat we in 2030 klaar moeten zijn voor sectoren 6, 7, 8 en 9 die wellicht 1 tot en met 4 gaan vervangen'. Want de sectoren die nu in dit stuk staan, zijn al succesvol geweest, met één sector die al terugloopt. Daar kan je dan niet economisch weerbaarder en sterker van worden na 2030. Dus ergens delen we de mening dat we verder moeten kijken, maar dan wel met toekomstige groeisectoren en niet met groeisectoren uit het verleden die nu stagneren of teruglopen.
En dan mevrouw Hup, u had het nog even over fuseren. Laten we dat niet doen, want er staat juist in het stuk dat de fusie ervoor gezorgd heeft dat we nu meer schaarste hebben. Dus het lijkt me niet verstandig om nog een keer te fuseren want dat zal het probleem qua schaarste van de gronden niet oplossen.

De VOORZITTER: U krijgt daarop een reactie van mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: U snapt dat dat natuurlijk een beetje een woordspeling en grap was, om de grenzen op te rekken, dus neemt u dat vooral niet serieus.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan was er nog een reactie van mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: Ja, als nabrander nog een reactie op mevrouw Maat. Ik snap heel goed wat zij eigenlijk wil zeggen. Zij zegt 'vergeet die agrarische sector niet. We willen heel veel en er liggen al allemaal plannen. Er komt nog heel veel. Die hele puzzel komt nog, maar vergeet alsjeblieft die agrarische sector niet'. Daar kan ik me heel erg in vinden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als er geen reacties meer zijn, ga ik naar mevrouw Maat voor de afronding van dit onderwerp.

Mevrouw MAAT: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil mijn collega's bedanken voor hun input. Waar het me eigenlijk om ging, daar begon ik ook mijn betoog natuurlijk mee, dat als je op de Nelson Mandeladreef rijdt en je ziet al die blokkendozen, je denkt 'ja, waar begon dat nou eigenlijk?' Dat begint dus vandaag hier met elkaar. Natuurlijk, we bepalen nu koers en mevrouw Knikker zei het ook al mooi, we krijgen nog de werklocatie en we gaan het nog allemaal met elkaar regelen. Maar als je nu al met elkaar de neusjes in ieder geval een beetje dezelfde kant op hebt, belooft dat in ieder geval heel wat goeds voor de komende beslissingen die we nog gaan maken. En mijnheer Boerman zei, je kunt niet over je graf heen regeren, maar dat is ja en nee, want ik hoop toch echt dat over vijftien jaar niet mensen zeggen 'maar wat jullie daar toen hebben besloten, hoe heb je dat zo kunnen bedenken?' Op dit moment hebben we gewoon schaarse grond. En daar moeten we zuinig op zijn. Maar ik denk dat dat met deze raad als ik dat zo heb gehoord, wel aardig goed zal komen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, daarmee is dit onderwerp afgesloten en dan is de vraag: wat willen we wel en wat willen we niet? Mevrouw Hogervorst, zou u uw onderwerp verder willen introduceren?

Mevrouw HOGERVORST: Ja voorzitter. We horen natuurlijk ook, het sluit mooi op elkaar aan, dat er schaarste is aan gronden. We zien dat er ook veel plaats gemaakt moet worden voor woningbouw, Pionier-Bols, noem het hele rijtje maar nog een keer op, Stationsgebied, De President, Graan voor Visch. Maar die bedrijven zijn postcodegebonden, die hebben hun bestaan gebaseerd op de mensen om hen heen, dus die kun je niet heel ver weg verplaatsen. Ik weet dat we nu ook het Didam-arrest hebben, waardoor het heel moeilijk wordt om die bedrijven voorkeur of voorrang te geven. We moeten ons ook afvragen of we dat wel zouden willen, maar ik denk ook dat we heel goed moeten beseffen dat ze klein zijn en postcodegevoelig, dus dat er ook een manier gevonden moet worden dat hun voortbestaan wordt gegarandeerd en dat we inderdaad, als we van de snelweg afkomen, in de toekomst niet nog meer blokkendozen zien, maar ook die lokale ondernemers die er ook toe doen.
Dus ik ben heel benieuwd hoe mijn collega's daartegen aankijken.

De VOORZITTER: Daar ben ik ook benieuwd naar, dus ik kijk even rond wie daarop wil reageren. Geen reactie? O, mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Nou ja, volgens mij zijn we het er allemaal over eens. Ik ben er zelf ook benieuwd naar, maar het punt is eigenlijk dat we gewoon heel weinig instrumenten daarvoor in handen hebben. Dat komen we elke keer elke keer tegen. Volgens mij willen we allemaal die lokale ondernemer ruimte geven. Nou, de enige ruimte die we eigenlijk hebben is die 147 hectare. Schiphol Trade Park, daar kunnen we geen voorrang geven. Dat maakt het zo lastig. Daarom denk ik, het is wel goed om het een keer te gaan hebben over hoe het nu gaat met SADC, volgens mij moeten we dan ook een keer spreken over 'wat kan er wel, wat kan er niet?' Wij zeggen natuurlijk ook al jaren 'doe nou niet die blokkendozen, maar geef nou…'. We willen ruimte maken op bedrijventerreinen om daar woningbouw te doen. Dan moet je iets met die bedrijven. De enige plek die je hebt is die 147 hectare. Volgens mij zijn we het er allemaal over eens, daar moeten we een oplossing voor vinden, maar die hebben we niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Ja, dank u wel. Ik zat een beetje hetzelfde te denken als de heer Boerman. Ja, maar ja, we hebben niet zoveel ruimte om hier wat voor te regelen. We hebben wel allemaal uitgesproken dat we het belangrijk vinden dat er plek is voor onze lokale ondernemers. De motor van onze lokale economie, maar tegelijkertijd is dat dus ook zeker een reden om dus niet zoals mevrouw Maat voorstelt, te zeggen 'die 147 hectare die al bestemd is voor bedrijvigheid niet in te zetten'. Die hebben juist nodig om ook lokale ondernemers een plek te geven.

De VOORZITTER: Eerst mijnheer Boeman, die wil direct reageren op mevrouw Van 't Hull.

De heer BOERMAN: Dan gaan we het debat aan. Die 147 hectare hebben we inderdaad nodig voor die lokale ondernemers. Alleen dat kunnen we niet. Dat maakt het zo moeilijk.

De VOORZITTER: Mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Het maakt de kans wel wat groter dat zij een plek hebben. Dat is wat ik daarmee wil zeggen.

De VOORZITTER: Dan zag ik ook een reactie van de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Ik hoor mijnheer Boerman zeggen 'dat kan niet, want dat is van het SADC'. Maar SADC is ook 25% van de gemeente zelf en daarmee zou je voor een deel natuurlijk een vuist kunnen maken. 'Wij hebben dat nodig voor onze lokale ondernemers dus wij willen dat je of meebeweegt of we moeten dan maar met een boedelverdeling beginnen'. Want je kan je wel helemaal vastpinnen op dat de SADC, maar we zijn zelf… Ja, je wilt een oplossing. We zijn zelf 25% eigenaar van het SADC. We hebben als gemeente zijnde natuurlijk wel de sleutel in handen, je moet het alleen willen.

De VOORZITTER: Dank u. Is daar nog een reactie op? Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Er wordt naar mij gekeken, maar dit is iets wat ik al jaren wil, graag zelfs. Die boedel verdelen, dat lijkt me een heel goed idee. Maar dat lost het probleem niet op, want die grond blijft dan nog steeds… Die is dan wel weer voor een kwart terug bij ons, maar die kunnen we dan ook nog niet meteen aan de lokale ondernemers geven, want we hebben het Didam-arrest. Dat is een cirkel waar we in zitten. En dat staat eigenlijk een beetje los van of wij een kwart aandelen hebben of 50% aandelen hebben in SADC.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg heeft daar nog een reactie op?

De heer BEUSENBERG: Ja, daar heb ik zeker een reactie op. Nogmaals, voor 25% ben je als gemeente eigenaar van SADC. Amsterdam 25%, Schiphol 25% en de provincie 25%. Daar heb je toch een onderhandelingspositie? Ja, je kan schaapachtig zitten lachen, maar je hebt gewoon een onderhandelingspositie. Lijkt mij.

De VOORZITTER: Het is wel fijn om mensen niet direct aan te spreken of aan te wijzen.

Mevrouw ELFERS: Voorzitter, ik wil graag een punt van orde maken. Dat ik schaapachtig lach, is een persoonlijke opvatting. Waarom ik lach, hoeft niets te maken te hebben met de inhoud van wat mijnheer Beusenberg hier zegt. Dus ik zie het maar als een compliment dat ik kan lachen als een schaap. De heer Schaap kan heerlijk bulderen en de schapen in de wei, daar kijk ik graag naar. Ik wil mijnheer Beusenberg er wel op wijzen dat een wet… Net als Schiphol niet de belastingwetten kan aanpassen, kan ons 25% aandeel in SADC ook niet een wet die een Didam-arrest kent, aanpassen. Ik zou een hele hoop willen betekenen voor ondernemers, voor inwoners, voor instellingen. Maar wetten wijzigen, dat gaat mijn pet toch echt te boven.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Elfers. Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Daar zou ik graag op willen reageren. Ik heb helemaal niet gezegd dat een wet gewijzigd moet worden. Ik heb alleen gezegd dat je je als 25% aandeelhouder van het SADC sterk zou kunnen maken voor de lokale ondernemers hier in de Haarlemmermeer. Daar gaat het om. Ja, nogmaals, er wordt nee geschud, maar daar zou je op in moeten zetten. Is de mening van SRH.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Beusenberg. Dat geeft nog een reactie bij mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Daarin kunnen we elkaar vinden, dat we ons moeten inzetten voor de ondernemers. Echter moeten we ook wetten en regels naleven en op het moment dat iets beperkt wordt, in dit geval door een Didam-arrest, kunnen wij als gemeente heel veel willen met elkaar, maar als het niet kan, dan kan het niet. En dan moeten we kijken naar 'wat kan er wel?'

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Hogervorst kijken voor de afronding van dit onderwerp.

Mevrouw HOGERVORST: Mag ik ook nog iets aanvullend vragen?

De VOORZITTER: Natuurlijk. Het is uw onderwerp.

Mevrouw HOGERVORST: Want ik hoor heel goed wat mijn collega's zeggen over het Didam-arrest en dat we eigenlijk geen mogelijkheid hebben, maar 25 jaar geleden waren ze voornemens om een coffeeshop te planten in Nieuw-Vennep en toen was er een bepaald bestemmingsplan dat dat mogelijk maakte, maar in de praktijk bleek dat het niet heel logisch was. En toen is het bestemmingsplan zo gemaakt dat, of een regel zo aangepast, dat het niet meer mogelijk werd. En dat heeft ermee te maken dat als je een Didam-arrest hebt, er een tender uitgeschreven moet worden. In die tender staan de eisen waaraan zo'n bedrijf moet voldoen om daar te komen. Dat hebben ze toen bij die coffeeshop zo aangepast dat er geen coffeeshop meer kon komen. Dus zou het niet een mogelijkheid zijn dat wij naar de richtlijnen van de tender gaan kijken om te kijken of we een tender zo kunnen uitschrijven, of zo kunnen sturen dat het voor de lokale ondernemers gunstiger is dan voor de ondernemers die we eigenlijk liever niet zien komen? Mijn vraag is: zien onze collega's daar iets in?

De VOORZITTER: Dan ga ik even rondkijken. Mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: Ja, ik snap dat mevrouw Hogervorst dat wil en ik denk dat je dan qua vergunningen aardig in de richting kunt komen. Dan zit je alleen nog steeds ermee dat als er dan meer dan één ondernemer komt, waarvan er misschien één inderdaad postcodegebonden is en de ander niet, je nog steeds het onderscheid niet mag maken. Het gaat om de een-op-eenverkoop van de overheid. En als je er twee hebt, kan je alsnog niet het voordeel geven aan degene die je eigenlijk liever wilt hebben. Dus je komt altijd… Het lijkt wel een cirkel waar je in terechtkomt. Je kan het proberen om zo nauw mogelijk te maken, maar dan nog kan je niet weten of eigenlijk de ondernemer die jij daar wilt hebben, ook echt kan komen. Want zodra er iets meer is, dan ligt het alweer open.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman, ik zag uw hand omhooggaan.

De heer BOERMAN: Ik ben aan het proberen om een soort conclusie hieruit te halen. Ik denk inderdaad dat we allemaal weten hoe de wet is. Het voorbeeld dat mevrouw Hogervorst geeft, dat was toen. Het Didam-arrest is van 2021 dus dat kunnen we niet helemaal meer vergelijken. Misschien kunnen we het college vragen, ik ben een beetje aan het zoeken en aan het formuleren, wat de randvoorwaarden zijn die we wel kunnen stellen. Want daar gaat het dan met name om; kunnen we de randvoorwaarden zo maken, kunnen we bijvoorbeeld lokale bedrijven meer punten geven in een tender? Zulke dingen. Kunnen we daar een overzicht van krijgen?

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Boerman. Dan ga ik wel terug naar mevrouw Hogervorst voor de afronding van dit onderwerp.

Mevrouw HOGERVORST: Ja, ik wil iedereen bedanken voor zijn input en ik hoop echt dat we in ons achterhoofd houden dat als we niet proberen om een oplossing te bedenken, ook al is die een beetje out of the box, het dan sowieso gaat gebeuren uiteindelijk. Dus dat we beter iets kunnen proberen dan niets en dat we zo, op die manier, ook het tweede deel van deze werklocatiemarkt ingaan.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Als er verder geen onderwerpen meer zijn, we hebben nog vijf minuten, dan ga ik over tot afronding, Dat is niet het geval. Dan heb ik het college horen zeggen dat ze in deel 2 de pilot Ruimte met ruimte mee zullen nemen om het meer handen en voeten te geven. Ik heb gehoord dat er misschien een amendement aankomt van HAP en misschien een amendement van Forza! en dat er eventueel nog schriftelijke vragen worden gesteld. Dan ga ik afsluiten. Ik concludeer dat het raadsvoorstel in ieder geval voor nu voldoende is besproken. Het staat op 5 oktober a.s. op de stemmingenlijst en daarmee wens ik u voor nu een fijne avond.